

9. Михайленко О.О. Методологія перекладу: понятійно-термінологічні особливості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://philolog.univ.kiev.ua/library/zagal/Movni_i_konceptualni_2013_43_3/083_089.pdf

10. Селіванова О.О. Нова типологія перекладацьких трансформацій (на матеріалі українсько-російського перекладу). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://selivanova.net/downloads/new%20typology%20of%20transformations%20in%20translation.doc>

Інна Мазоха
(Ізмаїл, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

В умовах сучасного соціально-економічного, культурно – історичного та інформаційного розвитку, інтенсифікації професійної діяльності особливо гостро постає проблема вдосконалення процесу підготовки конкурентоспроможних фахівців. Рівень значущості професії для особистості проявляється в її переживаннях, пов'язаних з аналізом особистістю власної поведінки, її мотивації, діяльності. Для фахівця в галузі практичної психології важливою умовою ефективності діяльності є його власні особливості психічної організації. Психологу необхідно ефективно розбиратися в емоційній сфері людського життя: розуміти емоції і емоційну підоснову відносин, використовувати свої емоції для вирішення завдань, пов'язаних з відносинами і мотивацією, тобто володіти високим рівнем емоційного інтелекту.

На сьогоднішній день немає загальноприйнятої єдиної концепції емоційного інтелекту і його структури. Конструкти, пов'язані зі здібностями в області розуміння соціальних взаємодій і внутрішньоособистісних процесів, виявилися складні з точки зору їх операціоналізації і розрізнення з традиційними формами інтелекту. Ідея емоційного інтелекту виросла з поняття соціального інтелекту, яке розроблялося Е. Торндайком, Дж. Гилфордом, Г. Айзенком. Особливо близько підійшов до дослідження емоційного інтелекту Х. Гарднер, який описав внутрішньоособистісний і міжособистісний інтелект. Здібності, що включені їм у ці поняття, мають безпосереднє відношення до емоційного інтелекту [3].

Існує велика кількість визначень емоційного інтелекту. Рувен Бар-Он, наприклад, визначає його як «набір некогнітивних здібностей, компетенцій і навичок, які впливають на здатність людини справлятися з викликами і тиском зовнішнього середовища». Деніел Гоулман вважає, що емоційний інтелект – це «здатність усвідомлювати свої емоції та емоції

інших, щоб мотивувати себе та інших і добре керувати емоціями наодинці з собою і при взаємодії з іншими» [2]. У концепції Д.В. Люсіна емоційний інтелект розуміється як здатність до розуміння своїх і чужих емоцій і управління ними [3].

Емоційний інтелект в найширшому розумінні об'єднує в собі здібності особистості до ефективного спілкування за рахунок розуміння емоцій оточуючих і вміння підлаштовуватися під їхній емоційний стан. Таке вміння володіти собою і грамотно організовувати взаємодію виявляється незамінним, якщо мова йде про професійну діяльність, пов'язану з безпосереднім спілкуванням з оточуючими, що є основним у роботі лікаря, педагога, психолога, працівника мистецтва, керівника будь-якого напрямку професійної діяльності [5].

Емоційний інтелект – конструкт, що включає емоційний, когнітивний, поведінковий компоненти, які проявляються різноманітними властивостями. Емоційний компонент виражається в емпатії, позитивної і негативної експресії, уваги до емоцій, співпереживання радості і нещастя, емоційної чуйності, емоційної участі. Когнітивна складова емоційного інтелекту включає адекватну самооцінку, емоційну самосвідомість, обізнаність про емоційні якості, прийняття рішень на основі емоцій, рефлексію. Поведінковий компонент емоційного інтелекту – це здатність управляти своїми емоціями, продуктивна взаємодія, психологічна гнучкість в вибудовуванні відносин [4].

Аналіз теоретичних підходів дозволяє виявити часткове ототожнення понять «емоційний» і «соціальний» інтелект», що пов'язано з виділенням в структурі емоційного інтелекту ряду здібностей соціально-комунікативної спрямованості, таких, як: здатність до перцептивно-інтерпретативного розпізнавання емоцій в міжособистісному контексті (Дж. Майер, П. Салоеуей, Д. Карузо), соціальні навички, усвідомлення соціальних взаємодій (Д. Гоулман), соціальні і емоційні компетентності, що забезпечують взаємодію з оточуючими людьми (Р. Бар-Он), когнітивні здібності і особистісні характеристики (Д.В. Люсін) [1]. Разом з тим виділені здатності також відповідають традиційному розумінню соціального інтелекту як сукупності ментальних здібностей, пов'язаних з обробкою соціальної інформації і сприяють успішності міжособистісної взаємодії. Д. Гоулман не тільки включив поняття «емоційний інтелект» в структуру соціального інтелекту, а й запропонував розглядати його як важливий компонент лідерських здібностей [2].

Аналіз здібностей, пов'язаних з переробкою емоційної інформації, дозволив Селовея і Мейер виділити чотири компоненти, які були названі «гілками». Ці компоненти вибудовуються в ієрархію, рівні якої, за припущенням авторів, освоюються в онтогенезі послідовно. Важливо відзначити, що кожен компонент стосується як власних емоцій людини, так і емоцій інших людей.

1. Ідентифікація емоцій. Включає ряд пов'язаних між собою здібностей, таких, як сприйняття емоцій, їх ідентифікація, адекватне вираження, розрізнення справжніх емоцій і їх імітації.

2. Використання емоцій для підвищення ефективності мислення і діяльності. Включає здатність використовувати емоції для спрямування уваги на важливі події, викликати емоції, які сприяють вирішенню завдань (наприклад, використовувати гарний настрій для породження творчих ідей), використовувати коливання настрою як засіб аналізу різних точок зору на проблему.

3. Розуміння емоцій. Здатність розуміти комплекси емоцій, зв'язки між емоціями, переходи від однієї емоції до іншої, причини емоцій, вербальну інформацію про емоції.

4. Управління емоціями. Здатність до контролю за емоціями, зниження інтенсивності негативних емоцій, усвідомлення своїх емоцій, в тому числі і неприємних, здатність до вирішення емоційно навантажених проблем без зменшення пов'язаних з ними негативних емоцій. Сприяє особистісному зростанню і поліпшенню міжособистісних відносин.

Всього в нашому дослідженні брало участь 60 осіб (у віці від 18 до 21 року), студентів – психологів Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Для вивчення рівня розвитку емоційного інтелекту, в дослідженні використовувалася методика: Тест на емоційний інтелект Холла (Тест на EQ). Методика Н. Холла розрахована на дослідження здатності розуміти відносини особистості, що репрезентуються в емоціях і управляти емоційною сферою на основі прийняття рішень. Вона містить 5 шкал: емоційна обізнаність, управління своїми емоціями (саморегуляція), самомотивація, емпатія, розпізнавання емоцій інших людей [6].

Результати дослідження показників за методикою «Тест на емоційний інтелект Холла (Тест на EQ)» виявили, що студенти-психологи мають середній і низький рівень (середній рівень – 40-69 балів; низький – 39 і менше) емоційного інтелекту. У таблиці 1 представлений інтеграційний (сума за всіма шкалами) рівень емоційного інтелекту.

Таблиця 1.

Інтегративні значення показників за методикою «Тест на емоційний інтелект Холла (Тест на EQ)»

№ п/п	Рівень емоц. інтел.	Кількість осіб	% показника
1	середній	25	42
2	низький	35	58

Аналіз результатів по проведеній методикою виявив, що студенти мають переважно низький рівень емоційного інтелекту (58% – 35 осіб), також були виявлені 25 студентів, які мають середній рівень.

Також нами були вивчені рівні парціального (окремо за кожною шкалою) емоційного інтелекту студентів-психологів. У таблиці 2 представлені середні бали за показниками методики.

Таблиця 2.

Результати дослідження шкал емоційного інтелекту

Шкала	Емоц. обізн.	Управл. емоц.	Самомот.	Емпатія	Розпізн. емоц.
Сер.б.	8	2	8	8	7,5

Для порівняння показників емоційного інтелекту у студентів-психологів нами були проаналізовані їх середнеарифметичні значення (Рис. 1).

Як бачимо на Рис. 1, у студентів виявлено середній рівень практично за всіма показниками парціального емоційного інтелекту, крім шкали «Управління своїми емоціями», тобто емоційна відхідливість, емоційна гнучкість, довільне керування своїми емоціями. За цією шкалою отриманий низький рівень вираженості даного показника.

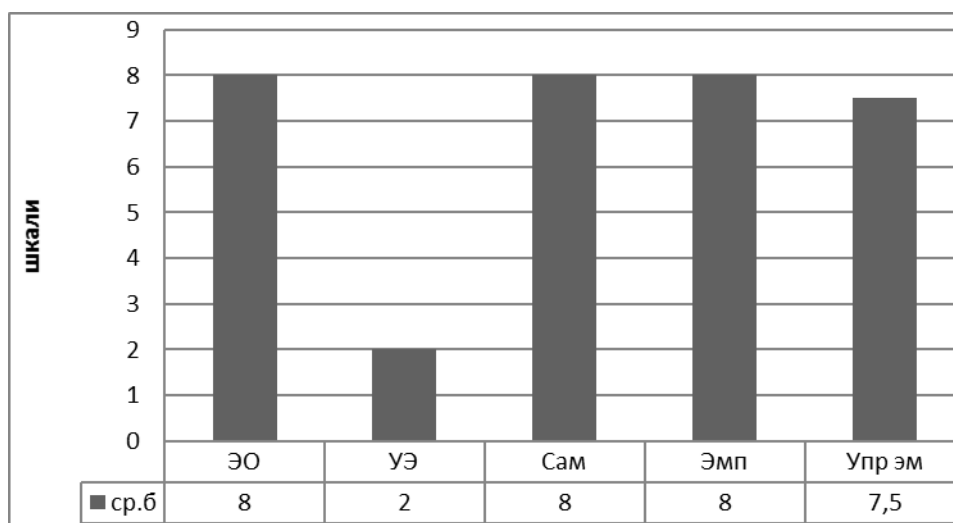

Рис.1. Визначення рівня компонентів емоційного інтелекту

Таким чином, студенти-психологи усвідомлюють і розуміють свої емоції, обізнані про свій внутрішній стан, керують своєю поведінкою, за рахунок управління емоціями. Вони розуміють емоції інших людей, вміють співпереживати поточному емоційному стану іншої людини, а так готові надати підтримку, розуміючи стан людини по міміці, жестам, відтінкам мови, позі. Також вони вміють впливати на емоційний стан інших людей, що дуже важливо для обраної професії. При цьому відзначають слабку регуляцію власних емоцій, що необхідно враховувати при виробленні професійних навичок.

Література:

1. Андреева И.Н. Эмоциональный интеллект: исследования феномена [Текст] / И.Н.Андреева // Вопросы психологии. – 2006. – №3. – С. 78-86.
2. Гоулман Д. Эмоциональное лидерство: Искусство управления людьми на основе эмоционального интеллекта: Пер. с англ. / Д. Гоулман, Р. Бояцис, Э. Маки. – 2-е изд. М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. – 301 с.
3. Люсин Д.В. Современные представления об эмоциональном интеллекте / Д.В. Люсин // Социальный интеллект: теория, измерение, исследования / под ред. Д.В. Ушакова, Д.В. Люсина. – М., 2000. – С. 29-39.
4. Мещерякова И.Н. Развитие эмоционального интеллекта студентов-психологов / И.Н. Мещерякова // Актуальные проблемы профессиональной подготовки студентов в гуманитарном вузе: материалы науч.-практ. конф. в 3-х ч. / Московский гуманитарно-экономический институт (отв. ред. В. В. Волкова). – М.: МГЭИ, 2009. – Ч. 2. – С. 57-67.
5. Структура эмоционального интеллекта и связь его компонентов с индивидуальными особенностями – эмпирический анализ / Д.В. Люсин // Социальный интеллект: теория, измерение, исследования / Под ред. Д.В. Люсина, Д.В. Ушакова. – М.: Институт психологии РАН, 2004. – С. 129-140.
6. Фетискин Н.П. Социально-психологическая диагностика развития личности и малых групп / Н.П. Фетискин, В.В. Козлов, Г.М. Мануйлов. – М., Изд-во Института Психотерапии, 2002. – С. 57-59.

Галина Олейнікова
(Ізмаїл, Україна)

АВТОРСКИЕ НОВООБРАЗОВАНИЯ КАК АКТУАЛИЗАТОРЫ ПРАГМАТИЧЕСКИХ ОСОБЕННОСТЕЙ ТЕКСТА

Возникновение и использование новых слов в текстах различной жанровой принадлежности ставит одной из центральных задач современной лингвистики текста проблему типологии авторских новообразований в различных жанрах и сферах функционирования языка и речи.

Актуальным на наш взгляд представляется изучение данных лексических единиц в текстах произведений научной фантастики и фэнтези, как специфических жанрах литературы. Подобные произведения изобилуют так называемыми авторскими